

Den 27. januar 2010

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Svendborg den 7. oktober 2008

ENDELIG

J.nr. 2008-2726-628/CBR

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	2
2.	Bygningsmæssige forhold	3
	2.1. Bygningen mv.	3
	2.2. Celler	4
	2.3. Øvrige rum.....	6
	2.3.1. Toilet og bad	6
	2.3.2. Besøgsrum.....	7
	2.3.3. Undervisningslokale.....	9
	2.3.4. Værksteder mv.....	9
3.	Beskæftigelse	9
	3.1. Arbejde	10
	3.2. Fritid	11
	3.3. Undervisning	13
4.	Lægebetjening og misbrugsafvænnig	13
5.	Andre forhold	15
	5.1. Forplejning og købmand	15
	5.2. Besøg	15
	5.3. Telefon	16
	5.4. Talsmandsordning.....	17
6.	Gennemgang af rapporter	18
	6.1. Lidt om sagerne	21
	6.2. Retsgrundlaget.....	22
	6.3. Betingelser	23
	6.4. Sagsbehandlingsregler	24
	6.5. Partshøring og udtaleret.....	26
	6.6. Begrundelse og notatpligt	26
	6.6.1. Faktiske omstændigheder	26
	6.6.2. Bevisbedømmelsen	27
	6.6.3. Retsregler	29
	6.7. Kompetence mv.	32
	6.8. Klagevejledning og domstolsprøvelse	33
	6.9. Protokollen	35
	6.10. Sagsbehandlingstid.....	36
	6.11. Konfiskation.....	37
	Opfølgning	38
	Underretning	38

1. Indledning

Som led i Folketingets Ombudsmands almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg den 8. september 1998 inspektion af Arresthuset i Svendborg. Jeg henviser til min rapport af 1. juli 1999 og opfølgningen herpå i rapport af 13. september 2000. Den 4. april 2001 afsluttede jeg sagen.

Den 7. oktober 2008 foretog jeg og to medarbejdere på ny inspektion af Arresthuset i Svendborg.

Arresthuset havde været midlertidigt lukket fra den 1. juli 2008 til den 1. oktober 2008. Ved genåbningen var der kommet en ny arrestforvarer i arresthuset.

Jeg bad ved varslingen af inspektionen arresthuset om at oplyse om eventuelle ændringer i de bygningsmæssige forhold og andre forhold siden inspektionen i 1998 og/eller eventuelle projekter eller planer herom. Jeg bad endvidere arresthuset om oplysninger vedrørende vedligeholdelsesstandard, herunder inventarets standard. Jeg bad også om at få tilsendt nyt informationsmateriale siden min inspektion i 1998, herunder nye kort og skitser over bygningerne og eventuelle interne regelsamlinger mv.

Den 24. september 2008 modtog jeg bl.a. kort over bygningerne, materiale vedrørende ændringer af arresthusets trappe og husordenen af 16. september 2008.

Til stede under inspektionen den 7. oktober 2008 var arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, arrestforvareren og overvagtmasteren i arresthuset.

Denne inspektion tog udgangspunkt i rapporten af 1. juli 1999 og opfølgningen herpå. Under inspektionen spurgte jeg med udgangspunkt i en tjekliste til flere forhold der normalt indgår ved inspektion af arresthuse.

Arresthusets indsatte fik forud for inspektionen oplysning om inspektionen og muligheden for at få en samtale med mig om generelle forhold vedrørende institutionen eller den indsattes egne forhold.

Inspektionen blev indledt med en samtale med ledelsen. Under samtalen afleverede jeg en skriftlig anmodning om udlevering af ti sager om disciplinærstraf fra før den midlertidige lukning af arresthuset (den 1. juli 2008), dog ikke sager fra før den 1. juli 2007. Med et brev af 8. oktober 2008 modtog jeg ti sådanne sager. Sagerne er gennemgået nedenfor under pkt. 6.

Ingen af de indsatte havde ønsket en samtale med mig.

På tidspunktet for inspektionen var der ikke valgt nogen talsmænd for de indsatte.

Til sidst havde jeg et afsluttende møde med Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland, arrestforvareren og overvagtimesteren om bl.a. de generelle forhold som var blevet bragt frem under rundgangen i arresthuset.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Arresthuset i Svendborg, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Bygningsmæssige forhold

2.1. Bygningen mv.

Under min inspektion foretog jeg en rundgang i stort set hele arresthuset. Nogle af lokalerne – som bl.a. køkkenfaciliteterne, motionsrummene og gårdtursarealet – har jeg dog ikke særskilt omtalt i denne rapport, idet disse lokaliteter ikke har givet mig anledning til særlige bemærkninger.

Arresthuset har i det materiale som jeg modtog den 24. september 2008, bl.a. oplyst at den gamle bygning fra 1880 bærer præg af sin alder. Arrestforvareren oplyste hertil under det indledende møde at der var tale om et lille arresthus som var rimeligt vedligeholdt.

Arresthuset oplyste at den største vedligeholdelsesopgave er at få ombygget en trappe der går igennem arresthuset. Jeg forstod at trappen skal ombygges/renoveres fordi dens konstruktion med både for stejle og for smalle trin gør den farlig at gå på for de indsatte, personalet og andre (f.eks. ambulancefolk) der kommer i arresthuset.

Arresthuset planlægger at få ombygget trappen og har i foråret 2008 holdt et møde herom med Slots- og Ejendomsstyrelsen. Arresthuset oplyste at kommunen vurderer mulighederne for en tilbygning til arresthuset.

En tilbygning er efter det oplyste et nødvendigt led i ombygningen af trappen som også kræver ændring af selve bygningen/bygningsfacaden mod Tinghusgade. Endelig har arresthuset i 2005 skrevet til Direktoratet for Kriminalforsorgen om trappen. Arresthuset oplyste at sagen fortsat verserer hos direktoratet.

Jeg har noteret mig oplysningerne om ombygningen af trappen. Jeg beder direktoratet oplyse mig om status i sagen i direktoratet og status for byggeplanerne i øvrigt.

2.2. Celler

Der er kun enkeltmandsceller i arresthuset. Tremandscellen er siden sidste inspektion blevet nedlagt.

Arresthuset har kapacitet til 22 indsatte, og arresthuset oplyste under inspektionen at der er behov for hele belægningskapaciteten.

Af materialet fra arresthuset fremgår det at nogle af cellerne stadig er indrettet med gamle senge som kan lukkes op ad væggen. Arresthuset oplyste under inspektionen at man ikke havde aktuelle planer om at udskifte sengene.

Det fremgår endvidere af materialet at alle celler er blevet malet og indrettet med nye skriveborde og skabe inden for de sidste par år. Væggene er delvist holdt i en hvid og i en brun nuance. Standarden for malervedligeholdelsen af væggene er rimelig god.

I stueetagen blev celle 4 besigtiget. Der er radiator og en håndvask med et lille spejl over. Celle 4 – og de øvrige celler – er indrettet med hvide jernbrikse. Herudover er der en ny stol med blå betræk samt et nyere sammenbygget skrivebord og skab af træ. Over skrivebordet hænger en reol med to rum i. På en hylde i hjørnet ved vinduet er der opsat et tv. Der er en kogekande på cellen.

For vinduerne er der både et fintmasket gitter og almindelige tremmer. For et af de to vinduespartier (i celle 4) er der opsat et lysegråt rullegardin som dækker det meste af vinduesområdet. Vinduerne så ikke ud til at være blevet pudset i meget lang tid.

Under inspektionen besigtigede jeg (fra gårdtursarealet) vinduerne til cellerne i stueetagen. Jeg drøftede i den forbindelse med arresthusets ledelse om der var behov for både gitter og tremmer for vinduerne. I den forbindelse var vi inde på muligheden for jævnligt at vaske vinduerne.

Arresthuset oplyste under det afsluttende møde at man var enig i at man skulle gå videre med overvejelserne om at tage gitteret for vinduerne ned.

Jeg går ud fra at arresthuset sammen med direktoratet overvejer om der er behov for at have både gitter og tremmer for vinduerne.

Jeg beder om underretning om resultatet af overvejelserne.

Arresthuset oplyste at de indsatte får udleveret en nøgle til den ene lås på de to celledøre. Dette gør det muligt for indsatte at aflåse cellen med deres ejendele når de f.eks. går i bad.

På gangen på 1. sal er der en reol med magasiner og brætspil. Der var ingen bøger på reolen. Disse findes i undervisningslokalet (pkt. 2.3.3 nedenfor). Herudover er der opstillet to køleskabe til brug for opbevaring af de indsattes færdigvarer, f.eks. sodavand.

Jeg besigtigede også celle 16, 19 og 20. Der er en enkelt madras på hver seng. Madrasserne på sengene i de celler som jeg besigtigede, var "lagt døde". F.eks. foretog jeg i celle 16 en nærmere besigtigelse af madrassen på sengen. De madrasser som jeg så, var meget beskidte/plettede og nogle havde bl.a. brandmærker fra cigaretter. Madrasserne giver således samlet et meget dårligt indtryk.

Arresthuset oplyste at de indsatte ikke alle var gode til at passe på madrasserne, og at de derfor hurtigt kom til at fremstå slidte.

Under inspektionen henledte jeg arresthusets opmærksomhed på at Direktoratet for Kriminalforsorgen ved introduktionen af den nye madrastype (LUX) havde udsendt en vejledning om madrasserne. I vejledningen fra august 2002 opregner direktoratet seks gode råd til bevarelse og vedligeholdelse af madrassen. Det fremgår bl.a. af vejledningen at man med jævne mellemrum skal lade madrassen få en uges hvil i et tørt rum (og at der derfor skal være et overskud af madrasser).

Arresthuset oplyste under inspektionen at der er et lager med ekstra madrasser på loftet. Arresthuset havde dog ikke i længere tid foretaget vedligeholdelse af madrasserne ved at udskifte dem med de ekstra madrasser. Det var overvagtimesterens opfattelse at en sådan udskiftning ikke virker.

Under inspektionen blev der i øvrigt fremvist et mindre lager med ekstra madrasser som de indsatte kunne låne hvis de f.eks. har ondt i ryggen.

Arresthuset oplyste endelig at der ikke for tiden er planer om at udskifte senge og madrasser. Det blev hertil oplyst at hver madras koster cirka 1.500 kr.

Jeg henstiller til arresthuset at foretage en samlet gennemgang af alle madrasserne i arresthuset med henblik på at udskifte/rengøre i hvert fald de madrasser der er mest slidte og beskidte. Jeg beder arresthuset om oplysninger om i hvilket omfang arresthuset (efter gennemgangen) allerede har udskiftet eller vil udskifte madrasserne.

Jeg er opmærksom på de eventuelle pladsproblemer der kan være forbundet med opbevaring af madrasserne i mindre arresthuse, men jeg har tidligere noteret mig at der er fundet rimelige lokale løsninger.

På baggrund af den ovennævnte vejledning beder jeg Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udtale sig om det forhold at arresthuset tilsyneladende ikke vedligeholder madrasserne i arresthuset.

2.3. Øvrige rum

2.3.1. Toilet og bad

I kælderens vaskerum og på gangen på 1. sal er der brusebad.

Ved badet og toilettet i kælderen var der rensesvæske og engangshåndklæder af papir. Jeg er ikke helt sikker på om der på tidspunktet for inspektionen også var flydende håndsæbe, men det er mit indtryk at det ikke var tilfældet.

I baderummet på 1. sal er der nyere hvide fliser fra gulv til loft. Uden for brusebadet er der en håndvask med flydende håndsæbe og engangshåndklæder. Der stod rensesvæske fremme på håndvasken. Vinduerne i baderummet fremstår meget beskidte, og badet var også en anelse nusset.

Arresthuset oplyste at der ikke er problemer med at alle indsatte kan få adgang til at gå i bad. Arresthuset havde ikke fået klager fra de indsatte herom.

Af arresthusets husorden af 16. september 2008 fremgår det at der er mulighed for at tage bad på hverdage mellem kl. 7.00 og kl. 7.30.

Jeg beder for en ordens skyld arresthuset om at bekræfte at et sådant meget kort tidsrum til at tage bad for op til 22 indsatte ikke giver anledning til problemer.

Jeg anbefaler under alle omstændigheder at arresthuset genovervejer husordenen på dette punkt.

Der var renevæske på arresthusets øvrige toiletter. Vejledningen fremgik af selve flasken med renevæsken.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en skrivelse af 26. marts 2003 sendt en generel henstilling til samtlige kriminalforsorgens institutioner om at udskifte håndsæbe og håndklæder med henholdsvis flydende håndsæbe og engangshåndklæder eller håndklæderuller.

Under mit afsluttende møde med ledelsen henstillede jeg at skrivelsen blev fulgt på alle punkter i hele arresthuset.

Ledelsen oplyste at dette ville blive bragt i orden med det samme.

Jeg går ud fra at arresthuset lever op til skrivelsen af 26. marts 2003, og jeg foretager mig herefter ikke videre på dette punkt. Jeg henviser også til mine bemærkninger nedenfor under pkt. 2.3.2 om besøgsrummet.

2.3.2. Besøgsrum

Besøgsrummet er nu kun til besøg (og ikke længere også fritidslokale). Rummet er møbleret med en nyere briks som er betrukket med blåt stof. Foran briksen er der et lille bord og to nyere lænestole der passer til briksen. Langs væggen er der opstillet et bord med nyere stole omkring som passer til de øvrige møbler. Der er opsat en hylde med termokander mv.

Væggene er malet i en lysegrå nuance og er i god stand. Der er dog enkelte huller i væggen. Der er hængt nogle ældre indrammede billeder op på væggene samt en ældre, noget umoderne lampeudsmykning.

I besøgsrummet er der endvidere et skab med lagner og kondomer til de indsatte og besøgende.

Der står to plastikkasser med legetøj oven på skabet. Arresthuset oplyste at alle arresthuse havde fået en sådan kasse. Arresthuset oplyste endvidere at man ville indrette et legehjørne og opsætte tv og dvd-afspiller.

Der er en nyere, moderne radio i besøgsrummet.

Ved besøgsrummet er der adgang til et toilet med håndvask. Der stod flydende hånd-sæbe ved vasken, men der var kun almindelige håndklæder til brug for besøgende og indsatte.

På tidspunktet for inspektion manglede lamperne på toilettet skærmene.

Jeg går ud fra at arresthuset sørger for altid at have flydende håndsæbe og engangs-håndklæder (eller håndklæderuller) på toilettet ved besøgsrummet, jf. direktoratets skrivelse af 26. marts 2003 omtalt ovenfor.

Af § 48 i varetægtsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 738 af 25. juni 2007 om ophold i varetægt) fremgår det at besøgslokalerne så vidt muligt skal være indrettet på en sådan måde at der skabes en naturlig og venlig besøgsatmosfære.

Det er min opfattelse at besøgsrummet med få forbedringer, bl.a. af væggene og eventuelt med opsætning af nye billeder og en noget mere tidssvarende belysning, i højere grad vil leve op til bekendtgørelsen om "en naturlig og venlig besøgsatmosfære".

Da forbedringerne og planerne om legehjørne, tv og dvd blev drøftet under inspektionen, går jeg ud fra at disse forbedringer allerede er foretaget – eller at det vil blive gjort snart.

Jeg beder for en ordens skyld arresthuset om underretning herom.

2.3.3. Undervisningslokale

Undervisningslokalet, som er nyt i forhold til inspektionen i 1998, er indrettet med borde og stole samt to computere.

Langs den ene væg står arresthusets bogsamling/bibliotek. Der var tilsyneladende kun ganske få engelske bøger til eventuelt udenlandske indsatte. Arresthuset oplyste at der kommer en bibliotekar én gang om ugen.

Udover det som jeg har anført nedenfor under pkt. 3.2 om fritid (og bøger på engelsk), giver undervisningslokalet mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.4. Værksteder mv.

I kælderen er der et værksted hvor man bl.a. kan lave læderarbejde. Der er opsat nogle borde med nye, høje, lyse taburetter.

I kælderen er der endvidere et mindre værksted/arbejdsrum med røde og grå murstensvægge som efter det oplyste skal bruges til montagearbejde. Rummet blev på tidspunktet for inspektionen ikke brugt da der ikke var arbejdsopgaver. Rummet er ikke udstyret med værktøj og lignende. Arresthuset oplyste at rummet ikke var egnet til andet end almindeligt montagearbejde som lige så godt kunne udføres på cellerne.

I tilknytning til et af værkstederne er der et lagerrum med reoler til arbejdsmateriale langs væggene. Lageret var stort set tomt på tidspunktet for inspektionen.

Jeg har noteret mig at værkstedsforholdene har en vis indflydelse på hvilke arbejdsopgaver arresthuset kan tilbyde de indsatte.

Jeg henviser i øvrigt til det som jeg har anført nedenfor under pkt. 3.1. om beskæftigelse.

3. Beskæftigelse

Arresthuset tilbyder normalt de indsatte beskæftigelse i form af arbejde, fritid, undervisning og behandling. Med hensyn til behandling for misbrug henvises til pkt. 4.

3.1. Arbejde

Arresthuset i Svendborg har tilknyttet en regionsværkmester med kontor i Arresthuset i Odense.

Der er intet værksted med maskiner og lignende i arresthuset, jf. ovenfor under pkt. 2.3.4. Der er dog et montageværksted hvor de indsatte har mulighed for at arbejde i fællesskab med montageopgaver og lignende.

Arresthuset oplyste på tidspunktet for inspektionen at der ikke var arbejdsopgaver til de indsatte. Som nævnt ovenfor var der stort set intet arbejdsmateriale opbevaret på lageret i kælderen. Arresthuset oplyste at en enkelt indsat havde arbejde med at vinde garnnøgler.

Arresthuset oplyste at der heller ikke var tilstrækkeligt med arbejdsopgaver før den midlertidige lukning den 1. juli 2008. Arresthuset havde tidligere haft montageopgaver (f.eks. samling af plastglas), men havde for tiden – bl.a. på grund af konkurrence fra udlandet og fra andre af kriminalforsorgens institutioner – ikke sådanne opgaver længere.

De indsatte efterspørger arbejdsopgaver.

Arresthuset oplyste under det afsluttende møde at alle indsatte skal tilbydes arbejde. Arresthuset arbejdede således på at få opgaver til "cellearbejde" (dvs. arbejde hvis udførelse ikke kræver værksted med særlige maskiner/værktøj) inden for meget kort tid.

Arresthuset oplyste at værkstedet (til to personer) skal benyttes til større opgaver, f.eks. til at forberede montagearbejde der så skal gøres færdigt af andre indsatte som "cellearbejde".

Fra inspektionen af andre arresthuse er jeg bekendt med at der er store problemer med at skaffe arbejde til de indsatte i arresthusene. Jeg har i brev af 20. november 2009 rettet henvendelse til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Til orientering vedlægger jeg en kopi af brevet af 20. november 2009, og jeg kan oplyse at direktoratet har anmodet de tre arrestinspektører om at komme med deres bemærkninger til det som jeg har anført i brevet af 20. november 2009.

Jeg har noteret mig at Arresthuset i Svendborg fokuserer på at få arbejdsopgaver til arresthuset. Jeg beder arresthuset om at underrette mig om den aktuelle status for beskæftigelsessituationen i arresthuset.

Jeg anbefaler at arresthuset – for det tilfælde at der ikke er tilstrækkelig beskæftigelse – overvejer om de indsatte kan tilbydes opgaver med f.eks. (yderligere) rengøring i arresthuset eller eventuelle mindre vedligeholdelsesopgaver. Jeg beder arresthuset underrette mig om resultatet af arresthusets overvejelser.

3.2. Fritid

I fritiden kan de indsatte bl.a. benytte motionsrum og værkstedet til læderarbejde i kælderen.

De indsatte kan have fællesskab på cellerne to personer ad gangen med lukkede døre. Arresthuset tillader også at flere personer (op til seks) har fællesskab sammen på en celle med åben dør. Der er mulighed for fællesskab mellem indsatte der bor på forskellige etager i arresthuset.

Arresthuset oplyste at arresthuset abonnerer på Fyens Stiftstidende og Fyns Amts Avis. Herudover får arresthuset gratisavisen 24 timer. De indsatte har også adgang til blade og tidsskrifter.

I undervisningslokalet/biblioteket samt på reolen på gangen er der et rimeligt godt udvalg af danske bøger og blade. Biblioteket har åbent hver onsdag kl. 15.45. De indsatte har mulighed for at bestille andre og yderligere bøger – herunder også udenlandske – fra Svendborg Bibliotek.

Under det afsluttende møde gjorde jeg opmærksom på at der ikke var særlig mange udenlandske bøger i arresthusets faste bogsamling.

Jeg har i forbindelse med tidligere inspektioner beskæftiget mig med spørgsmålet om udenlandske indsattes adgang til aviser, tidsskrifter og bøger.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har tidligere udtalt sig om den måde hvorpå institutionerne har forholdt sig til § 58, stk. 3, i straffuldbyrdelseslovens og § 80, stk. 3, i varetægtsbekendtgørelsen. For så vidt angår adgangen til udenlandske aviser, er det indgået i bedømmelsen heraf hvor stort et antal udlændinge de pågældende institutioner har. Som anført i pkt. 199 i varetægtsvejledningen (vejledning nr. 37 af 25. juni 2007

om bekendtgørelse om ophold i varetægt) bør der afhængig af andelen af udenlandske indsatte være en til to udenlandske nyhedsformidlende aviser gratis til rådighed for de indsatte.

Jeg har tidligere noteret mig at direktoratet ikke stiller krav om at der er et vist antal bøger på fremmedsprog i arresthusenes bogsamlinger. Og jeg har udtalt at jeg er enig med direktoratet i at det væsentligste er at arresthuset vurderer om bogbestanden afspejler det behov som de indsatte har, herunder behovet for bøger på fremmedsprog, og at dette behov naturligvis kan veksle fra arresthus til arresthus.

Jeg har noteret mig at udenlandske indsatte i Arresthuset i Svendborg kan bestille udenlandske bøger (og tidsskrifter, går jeg ud fra) fra Svendborg bibliotek.

Hvis arresthuset ikke allerede har gjort dette, anbefaler jeg dog at arresthuset overvejer at indkøbe (eventuelt et mindre antal) bøger på andre sprog end dansk til arresthusets bogsamling – således at udenlandske indsatte har mulighed for at låne en bog indtil det bliver muligt at bestille bestemte bøger fra biblioteket. Jeg henviser i den forbindelse f.eks. til min opfølgning på min inspektion af Arresthuset i Holstebro. Jeg beder arresthuset underrette mig om hvad arresthuset har foretaget sig eller vil foretage sig i anledning af min anbefaling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har tidligere udtalt at der – på baggrund af en biblioteksaftale med arresthusene med ikrafttræden pr. 1. januar 2006 – (i stedet for bogkataloger mv.) printes lister over nyudgivelser af bøger mv. til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Under inspektionen gjorde jeg arresthuset opmærksom på denne mulighed, og arresthuset oplyste at man ville få printet sådanne boglister til de indsatte.

Jeg går ud fra at arresthuset nu løbende laver boglister – vedrørende både danske og udenlandske bøger – til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Jeg beder arresthuset om nærmere oplysninger om udenlandske indsattes mulighed for at få adgang til (aktuelle) udenlandske aviser, og herunder om arresthuset benytter sig af muligheden for at printe udenlandske aviser fra internettet.

3.3. Undervisning

Arresthuset oplyste at bevillingen på 100 timers undervisning om året forhøjes med yderligere 75 timer. Det blev endvidere oplyst at de indsatte ikke efterspørger undervisning der ikke kan etableres inden for bevillingen.

Arresthuset har en lærer fra VUC tilknyttet arresthuset som underviser i dansk og matematik. Ifølge husordenen af 16. september 2008 kommer læreren i arresthuset hver mandag og fredag.

Der er mulighed for undervisning – to eller tre indsatte ad gangen – i undervisningslokalet i stueetagen. Undervisningen foregår dog også i et vist omfang på cellerne. Arresthuset oplyste endvidere at der anvendes pc i undervisningen.

Jeg har noteret mig det som arresthuset oplyste om undervisningen i arresthuset, og foretager mig ikke mere på dette punkt.

4. Lægebetjening og misbrugsafvænnning

Der er tilknyttet en læge til arresthuset. Lægen kommer til arresthuset én gang om ugen, og der er mulighed for behandling i et lægeværelse som jeg besøgte.

Som ved min sidste inspektion noterede jeg mig at de indsattes lægejournaler står fremme i lokalet. Journalerne er derfor i princippet tilgængelige for alle der har adgang til rummet.

I forbindelse med inspektionen af Arresthuset i Vejle udtalte direktoratet sig om reglerne for opbevaring af lægejournaler. Jeg gentog direktoratets udtalelse i min rapport om inspektionen af Arresthuset i Frederikshavn. Direktoratet udtalte bl.a. følgende:

”...

Sundhedsstyrelsen har i vejledning nr. 235 af 19. december 1996 om lægers pligt til at føre ordnede optegnelser med tilhørende vejledning fastsat, at lægejournaler skal opbevares forsvarligt, og det skal sikres, at uvedkommende ikke har adgang til optegnelserne. Cirkulæret med den tilhørende vejledning retter sig til landets læger. Lægen er ansvarlig for, at journalerne opbevares i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinier.

Lægen kan, jf. § 6, stk. 1, i lov om læger, benytte medhjælp. Lægen er ansvarlig for udvælgelsen, instruktion og tilsyn mv. samt for de handlinger, han bemyndiger medhjælpen til at foretage, forudsat at medhjælpen holder sig inden for bemyndigelsen.

I institutioner, hvor der hverken er læge eller sygeplejerske daglig, er det nødvendigt for lægen at have mulighed for at benytte medhjælp. På grund af personalets skiftende vagter vil alle medlemmer af det uniformerede korps kunne komme i en situation, hvor der er behov for at skaffe hjælp til en syg indsat. Derfor er det nødvendigt, at det vagthavende personale i konkrete situationer efter nærmere generel aftale med lægen har mulighed for at hente journalerne frem.

..."

Jeg har tidligere over for direktoratet tilkendegivet at jeg forstår at der efter direktoratets opfattelse bør være skriftlige retningslinjer fra lægen vedrørende journaladgang for de personer der fungerer som lægens medhjælp.

Jeg henstiller at journalerne opbevares aflåst i overensstemmelse med vejledningen.

Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse om der er udarbejdet skriftlige retningslinjer fra lægen om journaladgangen.

I benægtende fald henstiller jeg til arresthuset at foranledige at lægen udfærdiger sådanne retningslinjer og underretter mig med kopi af retningslinjerne når det er sket.

Arresthuset orienterede mig om behandlingen af stofmisbrugere og alkoholikere. Der er afsat ét årsværk til alkoholbehandlingen i tre arresthuse i alt. Nedtrapning af stofmisbrugere sker efter lægens ordination ved brug af Metadon og Phenemal. Arresthuset oplyste at der er mulighed for at en indsat som før indsættelsen i arresthuset er i Metadonbehandling (f.eks. efter aftale med et misbrugscenter), kan fortsætte behandlingen under opholdet i arresthuset.

Arresthuset oplyste at der i et vist omfang kommer ulovlige stoffer ind i arresthuset, primært hash. Før genåbningen af arresthuset den 1. oktober 2008 havde der været narkohunde i arresthuset som ikke havde fundet stoffer.

Jeg har noteret mig det oplyste.

5. Andre forhold

5.1. Forplejning og købmand

De indsatte får udleveret pålægsportioner i plasticbakker og brød til frokost. De indsatte får varm mad til aftensmad. Jeg og mine medarbejdere spiste under inspektionen den samme mad som de indsatte fik den dag til frokost.

De indsatte kan to gange om ugen bestille grillmad/pizza der bringes til arresthuset. Det pågældende sted har også retter som koteletter mv. Arresthuset overvejer om man skal give de indsatte muligheden for at bestille mad udefra hver dag.

De indsatte kan også afbestille den varme mad til aftensmaden. Arresthuset oplyste at der ikke bliver smidt meget mad ud. I nogle tilfælde får en indsat to portioner mad.

De indsatte kan endelig på en fast dag om ugen købe varer fra købmanden ved brug af en bestillingsseddel

Det som arresthuset har oplyst om forplejningen og indkøbsmulighederne, giver mig ikke anledning til bemærkninger.

5.2. Besøg

De indsatte kan få besøg i besøgslokalet.

Af husordenen af 16. september 2008 (under punktet "besøg") fremgår det at der ikke må være nogen former for kropskontakt mellem den besøgende og den indsatte (ved kontrolleret besøg, forstår jeg). Det fremgår endvidere at rygning er forbudt under besøget. Arresthuset oplyste at reglerne alene gælder i forhold til overværet besøg, og at reglerne således ikke gælder for almindelige besøg.

I min rapport om inspektionen af Arresthuset i Odense den 20. august 2007 bad jeg – i anledning af nogle regler pr. 1. maj 2007 i arresthuset med bl.a. forbud mod fysisk kontakt mellem indsatte og besøgende – direktoratet om underretning om direktoratets svar på arresthusets forelæggelse af disse regler. Jeg bad også om direktoratets udtrykkelige bemærkninger til talsmændenes klage over at der ikke må være fysisk kontakt mellem de indsatte og deres besøgende ved kontrolleret besøg. Jeg har endnu ikke fået svar fra direktoratet.

Spørgsmålet om forbuddet mod kropskontakt har jeg rejst over for direktoratet i min sag om min inspektion af Arresthuset i Odense. Derfor foretager jeg mig nu ikke mere i sagen om inspektionen af Arresthuset i Svendborg.

Når jeg har taget stilling til spørgsmålet i min rapport om inspektionen af Arresthuset i Odense, vil det indgå i opfølgningen i denne sag.

5.3. Telefon

Spørgsmålet om de indsattes adgang til at telefonere blev ikke drøftet under inspektionen.

Af husordenen af 16. september 2008 fremgår det bl.a. at indsatte som har ret til at føre telefonsamtaler, har adgang til én ugentlig samtale efter tilladelse. Husordenen indeholder – uden nærmere uddybning – en henvisning til § 57 i straffuldbyrdelsesloven og varetægtsbekendtgørelsens §§ 75-79.

Spørgsmålet om varetægtsarrestanters adgang til telefonsamtaler er reguleret i de nævnte bestemmelser i varetægtsbekendtgørelsen. Reglerne giver arrestanter en vis adgang til telefonsamtaler, jf. straks nedenfor.

Efter § 75 i bekendtgørelsen kan varetægtsarrestanter få tilladelse til at telefonere hvis forbindelsen gennem brevveksling ikke uden væsentlig ulempe kan afventes, og i det omfang det er praktisk muligt. Det er dog en forudsætning at hverken politiet eller institutionens ledelse af hensyn til henholdsvis efterforskningen eller orden og sikkerhedsmæssige hensyn modsætter sig det. Endvidere er der efter § 76 i almindelighed adgang for de indsatte til at føre telefonsamtaler med forsvarere.

Efter husordenens formulering kunne det se ud til at de indsatte enten har ret til at telefonere (jf. "indsatte med telefontilladelse") eller at indsatte ikke har ret til at telefonere.

Jeg går ud fra at arresthuset med formuleringen "indsatte med telefontilladelse" henviser til afsonere der har fået dom, og at der ved "indsatte der ikke har ret til at telefonere", menes varetægtsarrestanter.

Jeg er ikke bekendt med hvordan adgangen til telefonering administreres i arresthuset.

Jeg anbefaler dog at arresthuset ved en kommende revision af husordenen – udover blot at henvise til bestemmelsernes nummer i bekendtgørelsen – på en mere tydelig måde beskriver de indsatte muligheder for at telefonere, bl.a. for varetægtsarrestanter efter en konkret vurdering, jf. § 75 i varetægtsbekendtgørelsen. Jeg beder om underretning når husordenens afsnit om telefonsamtaler er revideret.

5.4. Talsmandsordning

Arresthuset oplyste som nævnt på side 3, at der på tidspunktet for inspektionen ikke var nogen talsmandsordning i arresthuset. Om der generelt er en talsmandsordning i arresthuset, afhænger af hvilke indsatte der er i arresthuset på et givet tidspunkt.

Under det afsluttende møde gjorde jeg opmærksom på vigtigheden af at opfordre de indsatte til at vælge en talsmand. Jeg opfordrede også ledelsen til at talsmandsarbejdet blev sat i system, bl.a. med referat af alle møder med henblik på opfølgning og senere talsmænds muligheder for at fortsætte arbejdet og sætte sig ind i tidligere beslutninger mv.

I husordenen af 16. september 2008 er der oplysning om at de indsatte kan vælge en talsmand. Såfremt dette ønskes, skal de indsatte rette henvendelse til arrestforvareren. Herudover indeholder husordenen – uden yderligere bemærkninger – en henvisning til § 8 i talsmandsbekendtgørelsen og § 34 i straffuldbyrdelsesloven.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 34, stk. 1, der også gælder varetægtsarrestanter som ikke er isolerede i medfør af retsplejeloven, jf. § 9 i talsmandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 735 af 25. juni 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner), skal de indsatte have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen gennem valgte talsmænd.

Også i tilfælde af at der ikke (aktuelt) er interesse for en talsmandsordning i arresthuset, skal der alligevel fastsættes regler (af et nærmere bestemt indhold) om talsmandsordningen i husordenen, jf. talsmandsbekendtgørelsens § 8. I Direktoratet for Kriminalforsorgens følgebrev til udsendelsen af talsmandsbekendtgørelsen til kriminalforsorgens institutioner (skrivelse nr. 74 af 16. maj 2001) forudsatte direktoratet at reglerne var udstedt inden bekendtgørelsens ikrafttræden.

Jeg har noteret mig at der i husordenen er oplysninger om muligheden for at vælge en talsmand.

Jeg forstår dog umiddelbart at der ikke er fastsat nærmere regler om ordningen, jf. § 8 i talsmandsbekendtgørelsen.

Det er beklageligt at arresthuset – på trods af direktoratets skrivelse fra 2001, jf. ovenfor – så vidt ses ikke har fastsat regler om talsmandsordningen.

Jeg henstiller til arresthuset at der snarest muligt fastsættes regler om talsmandsordningen og anmoder arresthuset om at sende mig en kopi af reglerne når de er fastsat.

6. Gennemgang af rapporter

Under inspektionen anmodede jeg som nævnt om 10 fortløbende sager om disciplinærstraf fra før den midlertidige lukning af arresthuset (den 1. juli 2008), dog ikke sager fra før den 1. juli 2007.

Dagen efter modtog jeg udskrifter fra forhørsprotokollen. Den 10. oktober 2008 modtog jeg efter min e-mail af 9. oktober 2008 kopi af et notat om et spørgsmål om erstatning i én af sagerne. 2 af udskrifterne er identiske og vedrører således den samme sag (524/2008/0024). Jeg har derfor alene modtaget 9 sager om disciplinærstraf.

Alle sagerne er forhørssager efter bekendtgørelsen om disciplinærstraf (bekendtgørelse nr. 385 af 17. maj 2001 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse). Jeg har således ikke modtaget nogen sager med bødeforelæg efter § 6 i bekendtgørelsen.

Efter min gennemgang af materialet har jeg tilsyneladende ikke modtaget alt det materiale som er omfattet af min anmodning af 7. oktober 2007. I min anmodning bad jeg om samtlige akter i sagerne, dvs. forhørsnotatet/bødeforlægget, den eller de underliggende rapport(er) og eventuelt yderligere materiale fra sagerne.

I 2 af forhørssagerne (524/2008/0003 og 524/2007/0083) er der under punktet "Bevisbedømmelse" i begge sager henvist til vedlagte rapporter.

Jeg har i flere andre af sagerne alene modtaget forhørsnotatet – og således ikke eventuelt yderligere materiale eller afgørelser der knytter sig til de afholdte forhør i sagerne om disciplinærstraf.

Jeg har besluttet mig for ikke – efter kun at have modtaget 9 sager – at bede om én sag yderligere. Min gennemgang omfatter således på trods af min anmodning om 10 sager, de 9 sager som jeg har modtaget.

Jeg beder på ny om at få de underliggende rapporter i de to ovennævnte sager.

I forlængelse heraf gentager jeg min anmodning om at få kopi af eventuelt yderligere bagvedliggende rapporter og materiale der måtte være indgået i grundlaget for (nogle af) de konkrete sager om disciplinærstraf som er omfattet af min anmodning af 7. oktober 2008.

Jeg har fra arresthuset modtaget sager med allokeringsnumre der alle starter med 524 (for Arresthuset i Svendborg), og dernæst årstallet samt et nummer.

Om allokeringsnumre generelt har Statsfængslet ved Sdr. Omme i forbindelse med min inspektion dér i en udtalelse af 28. maj 2003 oplyst at allokeringsnummeret ikke er et nummer der relaterer sig til forhørsprotokollen. Det er et nummer som klientsystemet automatisk opretter ved oprettelsen af en sag. I sagen om inspektionen af Arresthuset i Helsingør har jeg på baggrund af oplysninger fra arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen lagt til grund at der i Klientsystemet sker en fortløbende nummerring af alle disciplinærsager.

Jeg har modtaget følgende sager (angivet med nummeret til sidst i allokeringsnummeret):

<u>2007:</u>	<u>2008:</u>
0081	0003
0083	0004
	0005
	0011
	0023
	0024
	0026

Jeg er opmærksom på at en sag hvor der afholdes forhør med henblik på disciplinærstraf, og hvor der således oprettes en sag med et allokeringsnummer, ikke altid udmunder i en disciplinærstraf.

I forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Holstebro har direktoratet oplyst at et forhør der er oprettet i Klientsystemet og herefter er gemt, ikke kan slettes igen, ligesom der heller ikke kan rettes i det. I de tilfælde hvor et forhør er oprettet ved en fejl, kan institutionen rette henvendelse til IT-kontoret og bede om at forhøret slettes, og der tages papirkopi således at det senere er muligt at se hvorfor allokeringnummeret mangler i systemet.

Jeg beder om oplysninger om hvorvidt sagerne med de mellemliggende allokering-numre enten er sager der ikke er udmundet i disciplinærstraf, men har givet anledning til andre reaktioner som falder uden for min anmodning, eller er sager om bødeforlæg, eller endelig slettede sager.

Hvis der er tale om sager der ligger inden for min anmodning, beder jeg om at modtage dem.

I 1 sag (524/2008/0023) om indtagelse af nogle ulovlige piller har den indsatte oplyst at have købt 4-5 piller af en navngiven indsat. Jeg har modtaget en disciplinærsag (524/2008/0024) om besiddelse af omkring 50 piller. Sagen vedrører netop denne navngivne indsatte, men vedrører alene besiddelse af 50 piller. Jeg har således ikke modtaget en eventuel sag om selve salget af pillerne (dvs. med den i sagen 524/2008/0024 navngivne indsatte som sælger). Jeg går ud fra at en sådan sag om salg/overdragelse af pillerne ligger inden for min anmodning.

Jeg beder arresthuset oplyse om arresthuset har oprettet en disciplinærsag om selve salget af pillerne. I bekræftende fald beder jeg om kopi af akterne i sagen. I benægtende fald beder jeg arresthuset oplyse om hvorfor der ikke foreligger en sådan sag.

I en anden sag (524/2008/0026) om en indsats forsøg på ved afsendelse af et brev med henblik på at få en gæst til en anden (med)indsat (end brevafsender) til at smugle hash ind i arresthuset, har den pågældende medindsatte erkendt at have fået en anden til at skrive brevet. Jeg har dog ikke modtaget en eventuel sag eller lignende i forhold til initiativtageren til brevskrivningen (og indsmuglingen).

For mig at se rejser sagen et spørgsmål om initiativtagerens ansvar for medvirken til overtrædelse af straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6 (om overtrædelse af straffelovgivningen eller eventuelt forsøg herpå).

Jeg går ud fra at en sådan sag ligger inden for min anmodning og beder på den baggrund arresthuset oplyse om arresthuset i en disciplinærsag har taget stilling til et eventuelt ansvar for initiativtageren. I bekræftende fald beder jeg om kopi af akterne i sagen. I benægtende fald beder jeg arresthuset oplyse om hvorfor der ikke foreligger en sådan sag.

6.1. Lidt om sagerne

I 4 sager (524/2008/0026, 524/2008/0023, 524/2008/0003 og 524/2007/0083) fremgår det ikke om sagen vedrører en varetægtsarrestant eller en afsoner.

I sagen om min inspektion af Arresthuset i Helsingør har Direktoratet for Kriminalforsorgen meddelt dette arresthus at det var beklageligt at det ikke af forhørsprotokollen fremgik hvilken status de indsatte havde.

Jeg går ud fra at Arresthuset i Svendborg i fremtiden er opmærksom på at angive den indsattes status i forhørsprotokollen.

2 sager handler om besiddelse og indtagelse af ulovlige piller. Den ene af disse sager vedrører samtidig hærværk på inventaret i cellen. 2 sager vedrører indtagelse af hash og ulovlige piller. Den ene af disse sager vedrører samtidig trusler over for personalet. 2 andre sager handler om besiddelse af hash-blandinger og hjemmelavede rygeinstrumenter. En anden sag vedrører besiddelse af et rygeinstrument og materiale til at tilberede hash. Sagen vedrører samtidig besiddelse af en mobiltelefon. 1 sag handler om besiddelse/fremstilling af alkoholbryg. Den samme sag handler også om besiddelse af en radio og bl.a. en båndoptager fra arresthusets skolelokale. Endelig vedrører 1 sag en indsats forsøg på ved afsendelse af et brev at få en gæst udefra til en anden indsat (end brevskriveren) til at smugle hash ind i arresthuset i forbindelse med et besøg.

I 8 tilfælde udmundede sagen i strafcelle som i 5 af tilfældene var betinget. I 3 af disse 8 sager blev strafcellen idømt i kombination med en bøde. 1 af de i alt 9 sager blev afsluttet alene med en bøde.

I 2 sager (524/2007/0083 og 524/2008/0023) om disciplinærstraf blev der forud for forhøret truffet afgørelser om foreløbig (dvs. midlertidig) udelukkelse fra fællesskab efter § 63, stk. 2, i straffuldbyrdsloven.

I den ene sag (524/2007/0083) blev der samtidig truffet en afgørelse om karantæne i skolen i 3 måneder. Jeg henviser til det som jeg har anført nedenfor under punktet om begrundelse.

Jeg går ud fra at der skete fradrag for varigheden af den midlertidige udelukkelse i forhold til straffecellen.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 2, kan en indsat midlertidigt udelukkes fra fællesskab hvis der er grund til at antage at betingelserne for udelukkelse fra fællesskab eller for overførsel, er opfyldt. Den midlertidige udelukkelse kan ske mens spørgsmålet om udelukkelse eller overførsel behandles.

Jeg beder om at få oplyst om det ved den midlertidige udelukkelse blev lagt til grund at reaktionen ved forhøret ville blive enten udelukkelse fra fællesskab eller overførsel. Hvis det ikke er tilfældet, beder jeg om at få oplyst baggrunden for at der skete udelukkelse fra fællesskab i de to ovennævnte sager.

Jeg går ud fra at der er i de to sager er lavet notat i klientsystemet om den midlertidige udelukkelse fra fællesskab i det modul der anvendes til sådanne sager. Selv om min undersøgelse ikke omfatter sager om udelukkelse fra fællesskab, beder jeg om kopi eller udskrifter af disse notater i de to sager.

Endelig blev der i 2 sager (524/2007/0081 og 524/2008/0024) truffet afgørelse om anbringelse i forhørscele.

6.2. Retsgrundlaget

Reglerne om disciplinærstraf over for afsonere findes i straffuldbyrdelseslovens kapitel 11 (§§ 67 ff.). Efter lovens § 70, stk. 3, og § 72 fastsætter justitsministeren nærmere regler om henholdsvis udståelse af straffecelle og behandlingen af disciplinærsager.

Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 385 af 17. maj 2001 om udståelse af straffecelle, anvendelse af forhørscele og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen). Direktoratet for Kriminalforsorgen har i tilknytning hertil udstedt en vejledning nr. 70 af 5. juli 2002 om behandling af sager om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb (disciplinærstrafvejledningen).

For så vidt angår varetægtsarrestanter findes hjemlen til ikendelse af disciplinærstraf i retsplejelovens § 775, stk. 1, men ellers finder reglerne for afsonere i straffuldbyrdesloven og disciplinærstrafbekendtgørelsen tilsvarende anvendelse, dog således at varetægtsarrestanter højst kan ikendes strafcelle i to uger, jf. disciplinærbekendtgørelsens § 1, stk. 2, 1. pkt.

En sag om et disciplinært forhold kan føre til at der – udover idømmelse af disciplinærstraf – også f.eks. træffes afgørelse om at den indsatte midlertidigt skal udelukkes fra fællesskab. De relevante regler om udelukkelse fra fællesskab findes i straffuldbyrdeslovens § 63 og i den tilhørende bekendtgørelse og vejledning.

6.3. Betingelser

Straffuldbyrdeslovens § 67 indeholder en opremsning af i hvilke tilfælde en indsat kan ikendes en disciplinærstraf. Det kan ske ved overtrædelse af lovens § 32 om manglende efterkommelse af personalets anvisninger mv. (nr. 1), ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå (nr. 2), ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1 (nr. 3), ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a (nr. 4), ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer der er forbudt efter den almindelige lovgivning (nr. 5), ved overtrædelse af straffelovgivningen når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen (nr. 6), ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf (nr. 7), og ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf (nr. 8).

For så vidt angår regler fastsat af institutionens leder, jf. § 67, nr. 8, modtog jeg før inspektionen arresthusets husorden af 16. september 2008. Husordenen opregner under punktet "Disciplinært" nogle interne regler som arresthuset har fastsat i medfør af straffuldbyrdesloven. Overtrædelse af de interne regler kan ifølge husordenen "... straffes med bøde, strafcelle, udelukkelse fra fællesskab og konfiskation".

Efter § 68, stk. 1, kan der som disciplinærstraf anvendes advarsel, bøde og strafcelle. Af pkt. 11 i vejledningen fremgår det at det bør overvejes om den indsattes forhold skal give anledning til andre reaktioner end disciplinærstraf. Som et eksempel nævnes i vejledningen afgørelser om udelukkelse fra fællesskab.

Udelukkelse fra fællesskab er ikke disciplinærstraf, men en forebyggende foranstaltning efter § 63 i straffuldbyrdelsesloven. Konfiskation er heller ikke en disciplinærstraf, jf. herved også § 68 i straffuldbyrdelsesloven.

Jeg går ud fra at arresthuset, med det som er anført i citatet ovenfor om disciplinærstraf, vil oplyse de indsatte om hvilke afgørelser arresthuset kan træffe i anledning af et disciplinært forhold.

Jeg anbefaler at arresthuset i forbindelse med en revision af husordenen omformulerer det ovenfor citerede afsnit således at det mere tydeligt – og korrekt i forhold til retsgrundlaget – kommer til at fremgå hvilke former for disciplinærstraf (dvs. advarsel, bøde og strafcelle) der kan idømmes.

Jeg anbefaler samtidig at det præciseres i husordenen at et disciplinært forhold også kan føre til andre reaktioner, f.eks. udelukkelse fra fællesskab (hvilket for så vidt er nævnt i husordenen i dag), og at arresthuset kan bestemme at ulovlige genstande kan konfiskeres.

6.4. Sagsbehandlingsregler

§§ 6, 7 og 8 i disciplinærstrafbekendtgørelsen har følgende indhold:

”§ 6. I disciplinærsager, hvor der alene er tale om at anvende advarsel eller bøde, kan sagen behandles, uden at den indsatte er til stede, hvis overtrædelsen umiddelbart har kunnet konstateres, eller hvis sagens omstændigheder i øvrigt må anses for fuldt klarlagt. Det er endvidere en forudsætning for at behandle sagen, uden at den indsatte er til stede, at den pågældende ikke ønsker at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Den indsatte skal skriftligt underrettes om,

- 1) hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og
- 2) at de pågældende har adgang til at udtale sig i sagen.

§ 7. I andre disciplinærsager skal den indsatte gøres bekendt med, hvad der er indberettet, og i hovedtræk orienteres om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer. Den indsatte skal have adgang til at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen skal træffes, mens den indsatte er til stede.

Stk. 3. Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens ansatte.

Stk. 4. Ved forhørets begyndelse skal den indsatte orienteres om sine rettigheder i forbindelse med sagens behandling, herunder

- 1) retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre, jf. forvaltningslovens § 8,
- 2) retten til aktindsigt i de dokumenter, der ligger til grund for forhøret, jf. forvaltningslovens kapitel 4,
- 3) retten til at udtale sig, før der træffes afgørelse, og at dette ikke medfører nogen pligt for den indsatte til at udtale sig,
- 4) retten til ikke at godkende gengivelsen af sin forklaring, jf. § 8, stk. 5, 5. pkt., og
- 5) retten til efter anmodning at få udleveret en kopi af det i medfør af § 8 udarbejdede notat, jf. § 9

Stk. 5. Hvis den indsatte ikke ønsker at være til stede, kan disciplinærsagen gennemføres uden den pågældendes tilstedeværelse. § 6, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Der skal gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol.

Stk. 2. Notatet skal indeholde

- 1) en gengivelse af, hvad der er indberettet,
- 2) oplysning om, hvilke bestemmelser der er overtrådt,
- 3) oplysning om afgørelsen,
- 4) oplysning om dato og klokkeslæt for, hvornår afgørelsen er med delt den indsatte,
- 5) oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til justitsministeren, og
- 6) oplysning om, hvornår fristen for at indgive klage udløber, jf. straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2.

Stk. 3. Hvis der er tale om en afgørelse, der er omfattet af straffuldbyrdelseslovens § 112, skal notatet desuden indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse.

Stk. 4. Ved behandling af disciplinærsager efter § 6 skal det udover det i stk. 2 nævnte fremgå af notatet, at den indsatte skriftligt er underrettet om, hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende har adgang til at udtale sig, jf. § 6, stk. 2.

Stk. 5. Ved behandling af disciplinærsager efter § 7 skal notatet udover det i stk. 2 nævnte indeholde en gengivelse af de afgivne forklaringer, som skal protokolles, mens den, der afgiver forklaring, er til stede. Notatet skal endvidere indeholde nærmere oplysning om, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet. Videre skal notatet indeholde oplysninger om eventuelle begrænsninger i retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre og i retten til aktindsigt,

jf. § 7, stk. 4, nr. 1 og 2. Endelig skal notatet indeholde en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Notatet skal søges affattet sådan, at det kan godkendes af den pågældende. Det skal fremgå af notatet, om den indsatte har godkendt det. Hvis den indsatte ikke har ønsket at være til stede under forhøret, skal dette endvidere fremgå af notatet.”

6.5. Partshøring og udtaleret

Forhørsnotaterne indeholder alle en gengivelse af den indsattes forklaring. På den baggrund lægger jeg til grund at der i alle tilfælde er sket partshøring efter § 7, stk. 1, i disciplinærstrafbekendtgørelsen.

Det fremgår ikke af det materiale som jeg har modtaget, hvordan partshøringen er gennemført, men det kan – som det fremgår af pkt. 6 i vejledningen – ske ved oplæsning eller udlevering af indberetningen og eventuelle øvrige akter i sagen.

6.6. Begrundelse og notatpligt

Som det fremgår af citatet af § 8, stk. 5, 3. pkt., i pkt. 6.4 ovenfor, skal forhørsnotatet indeholde en begrundelse der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Af pkt. 9 i vejledningen fremgår det hvad notatet/begrundelsen nærmere skal indeholde.

6.6.1. Faktiske omstændigheder

For så vidt angår de faktiske omstændigheder der er tillagt betydning for afgørelsen, fremgår det af pkt. 9, 1. pind, at notatet skal indeholde en selvstændig gengivelse af de oplysninger der findes i sagen. Det fremgår herefter at det således ikke vil være tilstrækkeligt at gengive oplysningerne om de faktiske omstændigheder i sagen alene ved en henvisning til en underliggende rapport.

I 4 sager (524/2008/0005, 524/2008/0003, 524/2007/0083 og 524/2007/0081) er der i forhørsnotatets afsnit med sagsfremstillingen henvist til rapporter. Jeg har som nævnt ovenfor i indledningen til dette afsnit ikke modtaget rapporter til to af disse sager (524/2008/0003 og 524/2007/0083).

I den ene sag (524/2008/0003) henvises der således til den "[i]ndsattes erkendelse af rapportens indhold". Rapporten er som nævnt ikke vedlagt. Forhørsnotatet indeholder dog en kort sagsfremstilling i stikordsform om erkendelse af besiddelse af både hash og benzodiazepin.

Jeg har som nævnt ovenfor i indledningen til pkt. 6 bedt om at modtage yderligere materiale. Når jeg har modtaget dette, vil jeg tage stilling til begrundelsen i den ovennævnte sag.

Den anden sag (524/2007/0083) hvor der heller ikke er vedlagt den rapport som der er henvist til, indeholder en sagsfremstilling med en opremsning af de ulovlige genstande der blev fundet på en stue.

Jeg henviser til min anmodning om at modtage rapporten ovenfor.

De 5 øvrige sager indeholder alle i forhørsnotatet en selvstændig gengivelse af de faktiske oplysninger der findes i sagen. I 3 af disse 5 sager er der også vedlagt en rapport med indberetning.

6.6.2. Bevisbedømmelsen

Begrundelsen skal angive hvad der er anset for bevist og ikke bevist, og hvad der i forbindelse med bevisbedømmelsen er lagt vægt på, jf. pkt. 9, 2. og 3. pind, i vejledningen.

I alle tilfælde er forhørsprotokollens felt med overskriften "bevisbedømmelse" udfyldt. Og i flere tilfælde har den indsatte helt eller delvist tilsyneladende erkendt det disciplinære forhold, og der er henvist hertil under overskriften "bevisbedømmelse".

Den indsattes erkendelse indebærer at der ikke skal foretages en nærmere bevisførelse, men noget andet er at der fortsat skal ske en bevisbedømmelse. Det er dog tilstrækkeligt at henvise til at den indsatte har erkendt det disciplinære forhold. Det skal som nævnt ovenfor udtrykkeligt fremgå hvad der konkret i bevisbedømmelsen er lagt vægt på, og hvis den indsattes forklaring er forkastet, må det i bevisbedømmelsen anføres nærmere hvorfor.

I 5 sager har den indsatte ikke konkret bestridt rigtigheden af nærmere faktiske oplysninger om hvad der er sket i sagen. Den indsatte har i 4 sager erkendt det eller de forhold som fremgår af indberetningen/rapporten. I 1 af disse 5 sager (524/2007/0083) om besiddelse af en række ulovlige effekter og en alkoholbryg går jeg ud fra at arresthuset har set sagen samlet sådan at den indsatte har erkendt at være i besiddelse af

de genstande sagen handler om, selv om han under forhøret kort siger at han ikke har gjort noget.

I 2 sager har den indsatte *delvist* bestridt indholdet af indberetningen. Den ene sag (524/2008/0004) handler om besiddelse af hashblanding og et rygeinstrument. Den indsatte erkendte alene at han havde rygeinstrumentet, men ikke hashblandingen. Arresthuset har tilsyneladende efter en test af blandingen lagt til grund at der var hash i blandingen.

I den anden af de 2 sager (524/2008/0024) med afgørelse om besiddelse af cirka 50 piller erkendte den indsatte alene besiddelsen af cirka 20 af pillerne. Selv om den indsatte blot forklarer at han ikke kender det nøjagtige antal af piller – og dermed ikke udtrykkeligt bestrider sigtelsen om 50 piller – må hans bemærkninger efter min opfattelse forstås sådan at han bestrider sigtelsen om besiddelse af 50 piller. Det fremgår bl.a. af protokollens afsnit om bevisbedømmelse at den "[i]ndsatte erkender at have smuglet omtalte piller ind i arresten". Jeg forstår at der med de "omtalte piller" menes de cirka 50 piller som er nævnt i sigtelsen (og afgørelsen). Det fremgår af protokollen at der ved udmålingen af strafcellen (på 7 dage) er lagt vægt på overtrædelsens art og omfang. I sagen om pillerne fremgår det ikke udtrykkeligt af protokollen at fængslet har foretaget en bevisbedømmelse i forhold til antallet af piller – om det er cirka 20 eller cirka 50 piller. Ud fra protokollen ser det ud til at arresthuset lægger til grund at den indsatte erkender at have indsmuglet (alle) pillerne, jf. citatet ovenfor.

På baggrund af det ovennævnte har jeg overvejet at stille spørgsmål til hvilken betydning antallet af piller (cirka 50 i forhold til cirka 20; overtrædelsens omfang) har for udmålingen af disciplinærstraffen. Da jeg imidlertid går ud fra at arresthuset har foretaget en form for optælling af pillerne og har tillagt det afgørende betydning ved bevisbedømmelsen og strafcelleudmålingen, foretager jeg mig dog ikke noget på dette punkt.

I 2 sager har den indsatte udtrykkeligt bestridt indholdet af indberetningen.

I den ene sag (524/2008/0026) om en indsats forsøg på ved afsendelse af et brev med henblik på at få en gæst udefra til en anden indsat (end brevsriveren) til at smugle hash ind i arresthuset, har den indsatte "benægte[t] ethvert kendskab til brevet på trods af at han genkender sin egen skrift som afsender, og mener det er en god efterligning". Af afsnittet med "Indsattes forklaring" fremgår det bl.a. at arresthuset efter at have talt med politiet har fundet det bevist at indsatte har forsøgt at sende brevet for en medindsat. Af afsnittet "Bevisbedømmelse" fremgår det at "[d]et er bevist at brevet var skrevet eller dikteret af en medindsat med brevkontrol, og ved skriftsam-

menligning med andre breve afsendt af [navn; den indsatte under forhør i sagen; min parentes anonymisering og bemærkning] hersker der ingen tvivl om, at det er ham der har skrevet afsender på brevet.” Det fremgår ikke af protokollen på hvilken måde samtalen med politiet er indgået ved arresthusets bevisbedømmelse af sagen, men tilsyneladende er det skriftsammenligningen og den medindsattes forklaring til sagen der har været afgørende for arresthusets bevisbedømmelse.

Efter de ovenfor anførte bemærkninger foretager jeg mig ikke mere i forhold til spørgsmålet om bevisbedømmelserne i de sager som jeg har modtaget.

6.6.3. Retsregler

Begrundelsen skal også indeholde en angivelse af hvilke bestemmelser i lovgivningen (og eventuelt i interne regler) der anses for overtrådt og en præcis angivelse af hjemlen for den reaktion som disciplinærsagen ender med, jf. pkt. 9, 4. og 5. pind, i vejledningen. Den almindelige regel om begrundelse i forvaltningslovens § 24 gælder. Heraf følger bl.a. at begrundelsen for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler som afgørelsen er truffet efter.

Jeg har i sagen om min inspektion af Arresthuset i Hillerød i 2001 noteret mig at direktoratet anser det for mest hensigtsmæssigt at angive hjemmelsgrundlaget for ikendelse af disciplinærstraffen (straffuldbyrdelseslovens § 67) i forbindelse med angivelse af de bestemmelser som den indsatte anses for at have overtrådt.

Bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 2 og 5, indeholder både et gerningsindhold der kan overtrædes, og hjemmelsgrundlag for ikendelse af disciplinærstraf herfor. De øvrige bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens § 67 indeholder kun hjemmelsgrundlaget for ikendelse af disciplinærstraf. Der skal derfor i disse tilfælde også henvises til den bestemmelse der anses for overtrådt.

3 af de sager (524/2008/0011, 524/2008/0004 og 524/2008/0005) som jeg har modtaget fra Arresthuset i Svendborg, handler om besiddelse af bl.a. hash. I alle 3 afgørelser er der henvist til straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6, om disciplinærstraf for overtrædelse af straffelovgivningen når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen.

2 af de netop nævnte 3 sager (524/2008/0004 og 524/2008/0005) vedrører bl.a. også fund af rygeinstrumenter og i den første sag en pille/tablet (Alminox), men der er alene truffet afgørelse vedrørende besiddelse af hashen.

I 1 sag (524/2008/0024) er der truffet afgørelse i en sag om besiddelse af piller. Af sagens oplysninger fremgår det at den indsatte havde indtaget nogle piller, og at han bl.a. havde beskadiget et tv og en vandhane. Af afsnittet under "Bevisbedømmelse" fremgår det at den indsatte erkendte dette. Afgørelsen er herefter alene truffet med henvisning til straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6, om overtrædelse af straffelovgivning-
gen ved at være i besiddelse af cirka 50 piller.

De ovennævnte sager om besiddelse og/eller indtagelse af hash og piller giver mig anledning til følgende generelle bemærkninger om citering af retsgrundlaget:

I forbindelse med direktoratets interne inspektion af Arresthuset i Assens den 7. november 2002 gennemgik direktoratet også disciplinærsager. For så vidt angår henvisninger til hjemmelsbestemmelser skrev direktoratet bl.a. følgende i det notat som direktoratet den 18. december 2002 udfærdigede om inspektionen:

"Grænsedragningen mellem § 67, nr. 4 [nu nr. 6; min bemærkning] og § 67, nr. 5 [nu nr. 7; min bemærkning], jf. reglerne i genstandsbekendtgørelsen, ved lov om euforiserende stoffer, volder erfaringsmæssigt vanskeligheder. Det kan som huskeregel anbefales at anvende § 67, nr. 4 [nu nr. 6; min bemærkning], jf. lov om euforiserende stoffer i de tilfælde hvor der foretages politianmeldelse, og dermed reservere anvendelsen af § 67, nr. 5 [nu nr. 7; min bemærkning], jf. genstandsbe-
kendtgørelsen til de tilfælde, hvor sagen alene forfølges disciplinært."

Den 1. juli 2004 trådte lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdelsesloven i kraft. Ved denne ændringslov skete der bl.a. en skærpelse af sanktionerne for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer mv. Direktoratet for Kriminalforsorgen udsendte den 28. juli 2004 en skrivelse (nr. 69) til kriminalforsorgens institutioner om denne lovændring. Det er heri anført at det i bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 2003/2004, lovforslag L 175) er forudsat at der fremover skal ske anmeldelse til politiet af ethvert fund af euforiserende stoffer, herunder hash. Som tidligere skal der også tages stilling til en eventuel disciplinær reaktion.

Selv om både straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6 og 7 (jf. henholdsvis lov om euforiserende stoffer og genstandsbekendtgørelsen) giver hjemmel for ikendelse af en di-

disciplinærstraf for f.eks. besiddelse af hash, er det, som det fremgår, ikke nødvendigt at henvise til begge hjemmelsgrundlag. Hvis der ikendes disciplinærstraf både for besiddelse af hash og genstande der kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer, skal der dog henvises til begge bestemmelser. Efter det som direktoratet har anført, er nr. 6 det rette grundlag hvis der sker politianmeldelse hvilket nu skal ske i alle tilfælde af fund af euforiserende stoffer, herunder hash (uanset mængde).

I 2 sager (524/2007/0083 og 524/2008/0023) er der som nævnt også truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse fra fællesskab. Afgørelserne er som også nævnt skrevet ind i forhørsnotatet. Notatet indeholder ingen henvisning til retsreglerne om udelukkelse fra fællesskab.

Som nævnt har jeg bedt om at modtage kopi af notaterne i klientsystemet. Når jeg har modtaget materialet vedrørende midlertidig udelukkelse fra fællesskab, vil jeg vende tilbage til dette punkt.

I 2 andre sager (524/2007/0081 og 524/2008/0024) blev den indsatte anbragt i forhørs-celle. Afgørelserne herom er på samme måde blot skrevet ind i forhørsnotatet på kun én linje og f.eks. helt uden angivelse af retsgrundlaget.

Jeg beder om at modtage eventuelt yderligere materiale i de 2 ovennævnte sager hvor der er sket anbringelse i forhørs-celle. Når jeg har modtaget sådant materiale, vil jeg vende tilbage til dette punkt.

I 1 sag (524/2007/0083) blev der samtidig truffet en afgørelse om karantæne i skolen i 3 måneder. Der er ikke henvist til hjemmelsgrundlaget for denne afgørelse.

Det er en fejl i forhold til reglerne om begrundelse.

I 5 sager er der under feltet "Begrundelse" henvist til at disciplinærstraffen er givet i henhold til arresthusets normalreaktioner. I 3 sager forstår jeg at arresthuset har fraveget normalreaktionen og skærpet straffen. Det fremgår af feltet at der i 2 af sagerne var tale om gentagelse. I 1 tilfælde skete der skærpelse af straffen på grund af forholdets grovhed. I en enkelt sag (524/2008/0026) indeholder feltet "Begrundelse" ingen bemærkninger om strafudmålingen. I stedet fremgår det af feltet at straffen er givet for overtrædelse af husordenens pkt. 9.

I forbindelse med inspektion af institutionen for frihedsberøvede asylansøgere i Sandholm (nu Ellebæk) stillede jeg bl.a. spørgsmål til Direktoratet for Kriminalforsorgen om hvorledes feltet efter direktoratets opfattelse konkret skal anvendes. Direktoratet oplyste at feltet anvendes til at begrunde strafudmålingen i den konkrete sag. Direktoratet oplyste endvidere at dette sker ved henvisning til normalreaktionerne på området. Hvis sanktionen afviger fra normalreaktionerne, anføres tillige de relevante formildende eller skærpende omstændigheder. I sagen noterede jeg mig det oplyste.

Jeg har noteret mig at feltet "Begrundelse" både i de 5 sager hvor der er henvist til normalreaktionen, og i de 3 sager hvor der er sket fravigelse heraf, er udfyldt i overensstemmelse med direktoratets praksis på dette punkt.

6.7. Kompetence mv.

Institutionens leder eller den der bemyndiges hertil, har kompetencen til at ikende en indsat disciplinærstraf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 67.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en vejledning (nr. 11991 af 29. juni 2001) fastsat nærmere om regler om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner. Af vejledningens pkt. 10 fremgår det bl.a. at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange bør være fastsat udtrykkeligt i lokale regler i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Det fremgår også af vejledningen at de lokale regler bør indeholde nogle arbejdsgange som gør det muligt for institutionens leder effektivt at udøve sine styrings- og instruktionsbeføjelser. I pkt. 7 er det endvidere anført at institutionens ledelse ved delegation af kompetencen bør inddrages under behandlingen af en sag hvis den konkrete sag giver anledning til særlig tvivl. Det kan f.eks. være i tilfælde af tvivl om hvad der kan anses for bevist, eller om hvilke bestemmelser der kan anses for overtrådt, jf. også disciplinærstrafvejledningens pkt. 2.

Alle afgørelserne er truffet af arrestforvareren.

Det fremgår ikke af husordenen eller af andet materiale som jeg har modtaget, hvem der træffer afgørelse i disciplinærsager. Jeg kan således heller ikke se om der er sket delegation således at også andre ansatte i arresthuset kan træffe afgørelser i (eventuelt blot visse) sager om bl.a. disciplinærstraf.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om det generelt altid er arrestforvareren der træffer afgørelse i sager om disciplinærstraf, og om der er fastsat regler om delegation, jf. herved vejledningen herom.

Under mine inspektioner af Arresthuset i Svendborg og Arresthuset i Assens – hvor den nye arrestinspektør for Syd- og Sønderjylland og Fyn pr. 1. januar 2008 deltog – blev spørgsmålet om arrestinspektørens inddragelse i sagsbehandlingen drøftet overordnet. Det var navnlig spørgsmålet om behandlingen af klagesager der blev drøftet.

Jeg beder om oplysninger om ledelsens tilsyn med området, jf. også den ovenfor nævnte vejledning.

En del af sagerne er udskrevet samme dag som forhøret er afholdt. For mig at se er sagerne således kopier af tidligere udskrifter fra forhørsmodul i klientsystemet. Andre af sagerne er udskrevet inden for få dage efter forhørets afslutning. Ud fra nogle af kopierne kan jeg se at sagerne er sat i ringbind (protokol) og derfor burde være underskrevet.

Standarden for forhørsprotokollen indeholder til sidst en linje som er beregnet til forhørslederens underskrift. Kun 2 af de 9 protokoller som jeg har modtaget, er underskrevet af forhørslederen.

Jeg beder om fængslets bemærkninger til at 7 af protokollerne ikke er underskrevet af forhørslederen.

6.8. Klagevejledning og domstolsprøvelse

Som nævnt fremgår det i 4 sager (524/2008/0026, 524/2008/0023, 524/2008/0003 og 524/2007/0083) ikke hvilken status den indsatte har.

Klagefristen på to måneder i § 111, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven gælder alene for dømte (afsonere). Efter bestemmelsen gælder der således ingen klagefrist for afgørelser truffet over for varetægtsarrestanter.

I 4 sager er der givet korrekt vejledning til henholdsvis 3 varetægtsarrestanter og 1 afsoner.

I én enkelt sag (524/2008/0005) er der givet forkert klagevejledning idet det er en fejl at henvise til en 2-måneders klagefrist i en sag om en varetægtsarrestant, jf. herved § 111, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven.

I 3 af de 4 sager uden oplysning om den indsatte status har arresthuset ikke oplyst om en klagefrist på 2 måneder, og jeg går derfor ud fra at der er tale om varetægtsarrestanter. I den sidste af disse 4 sager er der givet oplysning om klagefristen. I den sag går jeg ud fra at der er tale om en afsoner.

Jeg har besluttet mig for ikke at undersøge nærmere om der er givet korrekt klagevejledning i samtlige de sager jeg har modtaget. Jeg går som nævnt ud fra at Arresthuset i Svendborg fremover er opmærksom på altid at angive den indsatte status i forhørsnotatet.

Herefter går jeg ud fra at arresthuset fremover er opmærksom på at give en korrekt klagevejledning i overensstemmelse med § 111, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven – således at det alene er afsonere der får oplysning om klagefristen i § 111, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven, og således at varetægtsarrestanter får klagevejledning uden klagefrist.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 112 er der en særlig let adgang til domstolsprøvelse i nærmere angivne tilfælde, f.eks. ved ikendelse af strafcelle i mere end 7 dage, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb der overstiger det almindelige vederlag der udbetales for en uges beskæftigelse (nr. 3, 4 og 5).

Disse beløb er fastsat i bekendtgørelsen om satser for vederlag mv. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (nu nr. 587 af 25. juni 2008). Sådanne afgørelser om konfiskation af genstande over denne "bagatelgrænse" kan inden fire uger efter at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kræves indbragt til prøvelse for retten.

Bestemmelserne i § 112 gælder også kun i forhold til afsonere. Af disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 3, fremgår det at notatet i den særlige protokol skal indeholde oplysning om at den indsatte er orienteret om sin mulighed for at kræve endelige administrative afgørelser (jf. § 112) indbragt for retten til prøvelse.

I ingen af de sager jeg har fået, er der tale om strafcelle i mere end 7 dage.

I 4 sager traf arresthuset afgørelse om konfiskation. I 2 af sagerne blev genstandene overdraget til politiet på grund af mistanke om strafbart forhold. I de 2 andre sager var der tale om genstande til en værdi under den ovennævnte "bagatelgrænse". I sagen med erstatning var beløbet under "bagatelgrænsen".

6.9. Protokollen

Efter § 8, stk. 1, i disciplinærstrafbekendtgørelsen skal der gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol.

Nærmere regler herom findes i pkt. 10 i disciplinærvejledningen. Af vejledningens pkt. 10 fremgår det at kravet om en særlig protokol kan opfyldes ved anvendelse af ringbind under forudsætning af at der sker fortløbende sidenummerering (paginering) således at de enkelte ark papir nummereres med en talrække der fortsættes, når der indsættes nye rapporter i ringbindet. Hvis en anden nummereringsmetode anvendes, skal den sikre at det kan konstateres at der ikke er tilføjet eller fjernet sider i protokollen.

Arresthuset i Svendborg har anvendt forhørsmodul i klientsystemet hvorfra de enkelte dokumenter er printet ud. De notater som jeg har modtaget, er skrevet/printet ud på forskellige tidspunkter, og det ser ud til at jeg har fået kopi af de notater der er i arresthusets protokol.

Det fremgår af de fleste af kopierne at der er sat huller i dokumenterne med en huller-maskine. Notaterne er skrevet ud i tidsmæssig forbindelse med det pågældende forhør, det vil som nævnt sige på forskellige tidspunkter (og ikke alle samtidig i forbindelse med min anmodning).

Forhørsprotokollerne fylder i alle tilfælde mere end en side. Det fremgår af disse at der er tale om "side 1 af 2" osv., men de kopier som jeg har modtaget, er ikke forsynet med fortløbende paginering af de enkelte sider.

Det er beklageligt at kravet om fortløbende paginering i disciplinærvejledningens pkt. 10 ikke er overholdt. Jeg går ud fra at arresthuset i fremtiden er opmærksom på kravet om fortløbende paginering.

Af pkt. 10 i vejledningen fremgår det også at en hvis en side ikke udfyldes helt, skal det markeres med en lodret streg fra sidste sætning og siden ud med henblik på at

sikre at det kan konstateres at der ikke efterfølgende er føjet noget til et færdigt notat. Direktoratet for Kriminalforsorgen har i sagen om min inspektion af Arresthuset i Helsingør på min forespørgsel oplyst at kravet om markering med lodret streg på ikke-udfyldte sider af notatet fortsat er gældende uanset at det ikke er muligt efterfølgende at ændre i et forhørsnotat som er skrevet i klientsystemet.

Alle de notater fra forhørsprotokollen som jeg har modtaget, fylder mere end en side, men der er ikke i nogen af notaterne tilføjet en lodret streg i notaterne i overensstemmelse med pkt. 10 i vejledningen. Og som nævnt er notaterne skrevet/printet ud på forskellige tidspunkter.

Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil være opmærksom på pkt. 10 i den ovennævnte vejledning.

6.10. Sagsbehandlingstid

Disciplinærsager skal behandles så hurtigt som muligt, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 5. Af pkt. 3 i den tilhørende vejledning fremgår følgende:

”...

I nogle tilfælde vil det være påkrævet at indhente yderligere indberetninger eller foretage afhøringer af personale eller medindsatte. Endvidere kan det i visse tilfælde være nødvendigt at foretage genafhøring af såvel den indsatte som af vidner. Blandt andet af disse grunde kan der ikke fastsættes en fast øvre grænse for, hvor lang tid der må gå inden disciplinærsagen er færdigbehandlet. Institutionen bør dog i alle tilfælde sikre, at indberetninger gennemlæses ved modtagelsen, med henblik på en vurdering af, hvordan sagens videre behandling skal tilrettelægges, således at yderligere bevisoptagelse kan ske hurtigst muligt. Det er endvidere væsentligt, at et eventuelt forhør afholdes hurtigst muligt, således at de involverede endnu har det passerende i frisk erindring.”

Forhøret blev i de fleste tilfælde afholdt samme dag eller dagen efter at et forhold var konstateret. I et enkelt tilfælde (524/2008/0026) blev forhøret afholdt tre dage efter konstateringen af forholdet, og forhøret blev i dette tilfælde afholdt over to dage med fem dages mellemrum; formentlig på grund af yderligere undersøgelser via politiet. Forhøret blev i en anden sag (524/2008/0004) også holdt ad to omgange; for mig at se også på grund af yderligere undersøgelser i sagen.

I to sager (524/2008/0004 og 524/2007/0083) er der ikke anført noget i forhørsnotatet under overskriften "Forhøret afsluttet:".

Sagsbehandlingstiden i de sager som jeg har modtaget, giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6.11. Konfiskation

Straffuldbyrddelseslovens § 73 indeholder regler om konfiskation. Bestemmelsen gælder kun for afsonere.

For varetægtsarrestanter findes reglerne om konfiskation i retsplejelovens § 924, stk. 5, jf. bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 om udenretlig vedtagelse af konfiskation (der henviser til retsplejelovens § 931, stk. 5). Kompetencen til at træffe bestemmelse om konfiskation over for varetægtsarrestanter er hos politiet/anklagemyndigheden, men varetægtsarrestanten kan til arresthuset aflevere en erklæring om udenretlig vedtagelse af konfiskation som så videresendes til anklagemyndigheden, jf. disciplinærstrafvejledningens pkt. 14. Hvis varetægtsarrestanten ikke vil afgive en sådan erklæring, skal den pågældende genstand afleveres til politiet til videre behandling efter retsplejelovens almindelige regler om beslaglæggelse mv. (som findes i lovens kapitel 74).

Er der tale om genstande eller penge som ikke er omfattet af ovennævnte bekendtgørelse, er der ikke hjemmel til at konfiskere genstanden eller pengene hos varetægtsarrestanten, uanset at der er tale om genstande eller penge som er ulovligt indført, erhvervet, tilvirket eller søgt indsmuglet i institutionen, jf. vejledningens pkt. 14, 2. afsnit. I så fald må genstanden eller pengene i stedet opbevares af institutionen i overensstemmelse med genstandsbekendtgørelsen eller, hvis der indgives anmeldelse om strafbart forhold til politiet, afleveres til politiet.

I 2 sager har arresthuset foretaget konfiskation af hashblandinger (og i et af de to tilfælde af et rygeinstrument). I 1 sag er nogle piller blevet konfiskeret. I en anden sag er der sket konfiskation af en mobiltelefon og et rygeinstrument.

I alle 4 sager har arresthuset henvist til § 73 i straffuldbyrddelsesloven. Dette gælder også i de 2 sager (524/2008/0024 og 524/2007/0081) der vedrører varetægtsfængslede.

Det er en fejl at arresthuset i 2 tilfælde af konfiskation af genstande fra arrestanter har henvist til § 73 i straffuldbyrdelsesloven (som kun finder anvendelse i forhold til afsonere).

Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Svendborg, den stedlige arrestinspektør, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.